

Book Reviews

Angelova, Natasha (2018). *Kognitivna psihologia [Cognitive Psychology]*. Blagoevgrad, Bulgaria: South-West University "Neofit Rilski". 302 стр. ISBN 978-954-00-0176-0.

РЕЦЕНЗИЯ НА УЧЕБНИК: „КОГНИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ“ С АВТОР НАТАША АНГЕЛОВА

Book Review of the Textbook "Cognitive Psychology" by Natasha Angelova

Стоил Мавродиев (Stoil Mavrodiev)*^a

[a] Катедра Психология, Югозападен Университет „Неофит Рилски“, Благоевград, България (Department of Psychology, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria).

Резюме

Отзивът за учебника „Когнитивна психология“ разглежда неговото предназначение, структура и основни теоретични концепции, представени в книгата.

Ключови думи: Когнитивна психология, възприятие, памет, интелект

Abstract

This book review of the textbook "Cognitive Psychology" deals with its purpose, structure and the basic theoretical concepts presented in the book.

Keywords: cognitive psychology, perception, memory, intellect

Psychological Thought, 2019, Vol. 12(1), 143–145, <https://doi.org/10.5964/psyct.v12i1.332>

Published (VoR): 2019-04-30.

*Corresponding author at: South-West University "Neofit Rilski", Department of Psychology, Room 309, 66, Ivan Mihailov Street, 2700 Blagoevgrad, Bulgaria. E-mail: stoil_m@abv.bg

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License, CC BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Учебникът по „Когнитивна психология“ е написан от Наташа Ангелова.

Учебникът е насочен към специалисти, експерти и студенти, изучаващи дисциплината „Когнитивна психология“, но също така е достъпен и за читатели, които биха искали да се запознаят с тази специфична област на психологията или да задълбочат познанията си в нея.

В учебника са застъпени както класическите концепции, така и съвременни изследвания, допълващи познанието по когнитивна психология, което придава актуалност и значимост на учебника.

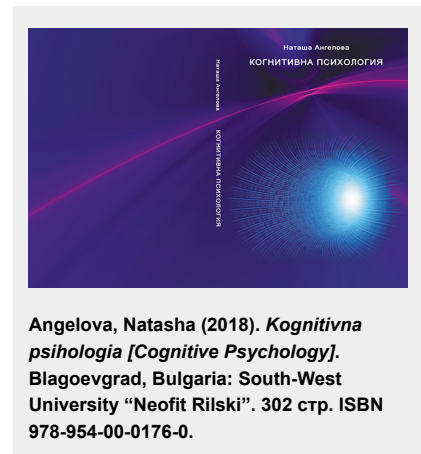
Учебникът притежава класическа структура. Езикът използван в текста е достъпен, а изказът ясен. Темите са разработени прецизно, което улеснява читателя. Понятията са ясно и достъпно дефинирани, което е още едно достойнство на научния труд. Учебникът е с общ обем от 302 страници.

Предговорът въвежда читателя към основните начала на когнитивната психология, като го насочва към новостите в областта. В девет самостоятелни глави са изяснени основните когнитивни процеси. Обяснена е структурата на психиката и мястото на когнитивните процеси в психичното функциониране на човека. Първите процеси чието съдържание разглежда авторката са Внимание и Памет. Тези два процеса оказват влияние върху динамиката на развитие, структуриране и организиране на съдържанието на останалите когнитивни процеси, както и на цялата психична и поведенческа активност, поради което са означени като опосредстващи.

Образите, които изграждаме на базата на отразените въздействия на дразнителите, най-общо в учебника са разделени на първични и вторични. Първичните образи са разглеждани като резултат от непосредственото влияние на дразнителя върху сетивната система. Първичните образи по сложност също са разделени на сетивни, или още наричани усещания и перцептивни, или възприятни. Наташа Ангелова подчертава, че усещанията са образи, характеризиращи отделни страни на определен стимул и дори да бъдат разглеждани в съвкупност, ако не се отчита влиянието на перцептивната система за организиране и интерпретиране на всички събрани усещания, те си остават единствено регистрирано дразнене, което не носи друга информация освен, че върху сетивната система има физиологично въздействие, реализиращо се в допустимите за определен вид стимулация граници. Теориите, които са най-популярни в когнитивната психология, относно възприятието като процес на добиване и обработване на информация са разделени на две категории и са разгледани според посоката на протичане на информационния поток: основната различителна черта между теориите „отдолу-нагоре“ и „отгоре-надолу“ е участието на висшите когнитивни функции в процеса на възприятие, подпомагащи разграничаването на стимулите и интерпретацията им. Докато в теориите „отдолу-нагоре“ се предпочита обяснението за директно възприятие, без участието на знанието или предишния опит, то според авторите на теориите „отгоре-надолу“ възприятието е възможно, само когато имаме предварителен опит и изградени концепции.

Останалите процеси, конструиращи образи, които Наташа Ангелова е разгледала, са представа, въображение и мислене. Те често са наричани в когнитивната литература вторични поради причината, че се създават в резултат на вече налична информация, една част от която е придобита чрез работата на различните сензорни системи и основно възприятието.

Основно са представени три модела (факторен, когнитивен и йерархичен) за структурата и нивата на познавателна активност или т.нар. интелект. Разгледани са теориите на Чарлс Спирман, който чрез използвания факторен анализ доказва, че интелектът е структуриран от един общ фактор и един специфичен, където са свързани различни аспекти и способности на индивида за боравене с информация; Ханс Айзенк, Луис Търнстоун и Джой Гилфорд са споменати като автори, дообогатили също чрез факторен анализ рамката за разбирането на структурата на интелекта.

Angelova, Natasha (2018). *Kognitivna psihologia [Cognitive Psychology]*. Blagoevgrad, Bulgaria: South-West University "Neofit Rilski". 302 стр. ISBN 978-954-00-0176-0.

Наташа Ангелова изяснява структурата на обучението от три основни перспективи: бихейвиористична, когнитивистична и конструктивистична. Когнитивните теории относно процеса учене са организирани около набор от принципи, които обясняват как индивидите придобиват, съхраняват и използват знанията си. Чрез изучаването и опознаването на различните теории за учене авторката подчертава, че учените могат по-добре да разберат как то се осъществява. Теориите могат да се използват като насоки, които да подпомогнат избора на инструменти за създаване на ефективни обучителни модели, насърчаващи придобиването и използването на определен набор знания.

В края на учебника са представени десет от по-важните експерименти положили основата на науката психология и дали тласък в развитието на когнитивната психология и нейни сродни дисциплини. Учебникът се отличава с добра нагледност и подредба на материала. Представени са редица схеми, таблици и снимки.

Всяка от темите започва с кратко резюме, което обобщава основните аспекти, разглеждани в изложението. Изведени са литературните източници в края на всяка тема, където се намират и още две рубрики: „Въпроси за самоподготовка” и „Примерни упражнения за изследване”, чрез които по-любопитните читатели, могат да проверят познанията си и да изследват себе си по някои от когнитивните процеси.

Наташа Ангелова има многобройни публикации в сферата на психологията и настоящият учебник е продължение и свидетелство за трайните ѝ интереси в тази област.

Финансиране

Авторът не е получил финансиране, което да докладва.

Конфликт на интереси

Авторът декларира, че е член на редакционния екип на списание Psychological Thought, но не е редактирал, нито рецензирал, настоящата публикация.

Благодарности

Авторът не е получил помощ/подкрепа, която да докладва.

Литература

Angelova, N. (2018). *Kognitivna psihologia* [Cognitive Psychology]. Blagoevgrad, Bulgaria: South-West University “Neofit Rilski”. ISBN: 978-954-00-0176-0.

About the Author

Assoc. Prof. **Stoil Mavrodiev**, PhD is a member of the Department of Psychology at South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, Bulgaria. His scientific interests are in the areas of History of Psychology and Differential Psychology. He has had professional experience as working in a transport psychological laboratory.